

Số: 26/2025/QĐ-PT

Hà Nội, ngày 06 tháng 3 năm 2025

QUYẾT ĐỊNH
GIẢI QUYẾT VIỆC KHÁNG CÁO ĐỐI VỚI
QUYẾT ĐỊNH ĐÌNH CHỈ GIẢI QUYẾT VỤ ÁN

TÒA ÁN NHÂN DÂN CẤP CAO TẠI HÀ NỘI

Hội đồng xét xử phúc thẩm gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Ông Nguyễn Xuân Điền
Các Thẩm phán: Ông Hoàng Mạnh Hùng
Ông Ngô Quang Dũng

Thư ký phiên họp: Bà Chu Thị Diệu, Thư ký Tòa án nhân dân cấp cao tại Hà Nội.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Hà Nội tham gia phiên họp:
Ông Phạm Đức Thắng, Kiểm sát viên.

Tại Quyết định đình chỉ giải quyết vụ án hành chính sơ thẩm số 04/2024/QĐST-HC ngày 04 tháng 9 năm 2024, Tòa án nhân dân tỉnh Lạng Sơn đã căn cứ vào khoản 5 Điều 38, Điều 143 và Điều 144 của Luật tổ tụng hành chính, quyết định đình chỉ giải quyết vụ án hành chính về việc “Khiếu kiện quyết định hành chính trong lĩnh vực quản lý đất đai” giữa các đương sự:

- *Người khởi kiện:* Ông Đường Trọng H, sinh năm 1959; địa chỉ: thôn N, xã Đ, huyện T, tỉnh Lạng Sơn.

- *Người bị kiện:* Ủy ban nhân dân huyện T và Chủ tịch Ủy ban nhân dân huyện T, tỉnh Lạng Sơn.

- *Người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan:* Ông Mỗ Minh T và bà Hà Thị N; cùng địa chỉ: Số nhà H, phố C, Khu C, thị trấn T, huyện T, tỉnh Lạng Sơn.

Tại Đơn kháng cáo đề ngày 10 tháng 9 năm 2024, người khởi kiện là ông Đường Trọng H kháng cáo đối với toàn bộ Quyết định đình chỉ giải quyết vụ án hành chính sơ thẩm số 04/2024/QĐST-HC ngày 04 tháng 9 năm 2024 của Tòa án nhân dân (TAND) tỉnh Lạng Sơn, yêu cầu Tòa án cấp phúc thẩm hủy Quyết định đình chỉ giải quyết vụ án hành chính nêu trên với lý do: Toàn bộ yêu cầu khởi kiện của ông H hoàn toàn nằm trong thời hạn khởi kiện, ông H đã khởi kiện các quyết định hành chính ngay sau khi được biết tại TAND huyện Tràng Định, tuy nhiên đơn khởi kiện của ông không được thụ lý mặc dù ông đã có nhiều đơn khiếu nại, tố cáo hành vi không thụ lý yêu cầu khởi kiện nhưng không được TAND huyện Tràng Định và TAND tỉnh Lạng Sơn xử lý. TAND tỉnh Lạng Sơn ban hành Quyết định đình chỉ giải quyết vụ án hành chính nêu trên là trái pháp luật, xâm phạm đến quyền và lợi ích hợp pháp của ông.

XÉT THẤY:

Tại Đơn khởi kiện vụ án hành chính đề ngày 02 tháng 01 năm 2024, ông Đường Trọng H yêu cầu TAND tỉnh Lạng Sơn tuyên: (1) Hủy Quyết định số 2746/QĐ-UBND ngày 24/12/2020 của Ủy ban nhân dân (UBND) huyện T, tỉnh Lạng Sơn về giao đất cho hộ ông Mỗ Minh T và bà Hà Thị Ngọc T1 tại số nhà H, phố C, Khu C, thị trấn T, huyện T, tỉnh Lạng Sơn; (2) hủy Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất số CI 638841 (sổ vào sổ cấp GCN: CH 07638) của UBND huyện T cấp ngày 08/01/2021 cho ông Mỗ Minh T và bà Hà Thị N; (3) hủy Văn bản số 1234/UBND-PTNMT ngày 13/10/2020 của Chủ tịch UBND huyện T, tỉnh Lạng Sơn về việc trả lời đơn ông Đường Trọng H, trú tại thôn N, xã Đ, huyện T, tỉnh Lạng Sơn.

Xem xét các tài liệu, chứng cứ do các đương sự giao nộp thì thấy:

[1] Ngày 12/11/2021, ông Đường Thanh H1 (là em ruột ông Đường Trọng H) khởi kiện vụ án dân sự tại TAND huyện Trảng Định, tỉnh Lạng Sơn với nội dung yêu cầu Tòa án giải quyết được chia $\frac{1}{2}$ di sản thừa kế của cha mẹ để lại là diện tích 360m² đất tại thôn N, xã Đ, huyện T, tỉnh Lạng Sơn hiện do ông Đường Trọng H là anh trai của ông đang quản lý. Vụ việc đã được TAND huyện Trảng Định, tỉnh Lạng Sơn thụ lý và giải quyết bằng Bản án dân sự sơ thẩm số 02/2022/DS-ST ngày 07/7/2022. Xem xét nội dung Bản án này thì thấy:

Năm 2004 xảy ra tranh chấp quyền sử dụng diện tích đất trên giữa cụ Hoàng Thị V (mẹ ông H và ông H1) với cụ Mỗ Thị T2. Vụ việc tranh chấp giữa cụ V với cụ T2 đã được các cơ quan nhà nước giải quyết nhiều lần nhưng vẫn chưa có kết luận cuối cùng. Đến sau khi cụ Hoàng Thị V chết, rồi sau này cụ Mỗ Thị T2 chết, tháng 12/2020 ông Mỗ Minh T (là người thừa kế của cụ T2) làm đơn đề nghị giao một phần diện tích đất tranh chấp với hình thức giao đất có thu tiền sử dụng đất và đã được UBND huyện Trảng Định ban hành **Quyết định số 2746/QĐ-UBND ngày 24/12/2020** về giao đất cho hộ ông Mỗ Minh T và bà Hà Thị N. Theo đó, **ngày 08/01/2021 UBND huyện T đã cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng (GCNQSD) đất số CI 638841** cho ông Mỗ Minh T và bà Hà Thị N đối với thửa đất số 686, diện tích 298,3m², tờ bản đồ địa chính số 51 xã Đ. Gia đình ông Mỗ Minh T và bà Hà Thị N đã xây dựng nhà kho, lợp mái tôn trên toàn bộ phần diện tích 298,3m² này.

Trong quá trình giải quyết vụ án, tại phiên họp kiểm tra việc giao nộp, tiếp cận, công khai chứng cứ và hoà giải ngày **05/5/2022**, ông Đường Thanh H1 và ông Đường Trọng H yêu cầu được chia thừa kế 298,3m² đất; yêu cầu hủy GCNQSD đất do UBND huyện đã cấp cho ông Mỗ Minh T, bà Hà Thị N và yêu cầu ông T, bà N phải tháo dỡ, di dời căn nhà kho đã xây dựng ra khỏi diện tích đất tranh chấp. Ngày 16/5/2022, TAND tỉnh Trảng Định lấy lời khai của ông H, ông H trình bày lý do ông yêu cầu hủy GCNQSD đất do UBND huyện đã cấp cho ông Mỗ Minh T, bà Hà Thị N đối với 298,3m² đất nêu trên và yêu cầu ông T, bà N phải tháo dỡ, di dời căn nhà kho đã xây dựng ra khỏi diện tích đất vì diện tích đất này gia đình ông đã quản lý, sử dụng trồng cây ăn quả từ năm 1985 đến năm 2019; khi UBND huyện T ban hành Quyết định số 2746/QĐ-UBND ngày 24/12/2020 về giao đất cho hộ ông Mỗ Minh T và bà Hà Thị N, UBND huyện không giao Quyết định này cho ông nên ông không biết và không khiếu nại. Yêu cầu hủy GCNQSD đất của ông H1 và ông H được

TAND huyện Trảng Định xem xét, giải quyết tại Bản án dân sự sơ thẩm số 02/2022/DS-ST ngày 07/7/2022 với nội dung quyết định: “... Không chấp nhận yêu cầu của ông Đường Thanh H1 và ông Đường Trọng H về việc huỷ Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất số sêri CI 638841, số vào sổ cấp giấy CH 07638, cấp ngày 08/01/2021 cho hộ ông Mỗ Minh T và bà Hà Thị N đối với thửa đất số 686, diện tích 298,3m², tờ bản đồ địa chính số 51 xã Đ...”.

[2] Sau khi xét xử sơ thẩm, Bản án dân sự sơ thẩm số 02/2022/DS-ST ngày 07/7/2022 của TAND huyện Trảng Định bị kháng cáo, kháng nghị và đã được Toà án nhân dân tỉnh Lạng Sơn xét xử, ban hành Bản án dân sự phúc thẩm số 56/2022/DS-PT ngày 13/12/2022 quyết định huỷ toàn bộ Bản án dân sự sơ thẩm, chuyển hồ sơ vụ án cho TAND huyện Trảng Định giải quyết sơ thẩm lại vụ án với lý do: Toà án cấp sơ thẩm chưa giải quyết hết yêu cầu của đương sự là vi phạm nghiêm trọng thủ tục tố tụng và “Toà án cấp sơ thẩm lại xem xét, quyết định trong bản án sơ thẩm về tính hợp pháp trong việc cấp GCNQSD đất số sêri CI 638841, số vào sổ cấp giấy CH 07638, cấp ngày 08/01/2021 cho hộ ông Mỗ Minh T và bà Hà Thị N cũng như việc tồn tại tài sản trên diện tích đất nêu trên là vượt quá phạm vi giải quyết vụ án. Bởi vì: Phạm vi giải quyết của vụ án là chia thừa kế, những nội dung không phải di sản thừa kế thì không xem xét giải quyết”.

[3] Quá trình giải quyết lại vụ án, xem xét nội dung Bản án dân sự sơ thẩm số 02/2023/DS-ST ngày 01/12/2023 của TAND huyện Trảng Định thể hiện: Các đương sự vẫn giữ nguyên yêu cầu khởi kiện, trong đó có yêu cầu huỷ Quyết định số 2746/QĐ-UBND ngày 24/12/2020 của UBND huyện T, tỉnh Lạng Sơn về giao đất cho hộ ông Mỗ Minh T và bà Hà Thị N; huỷ GCNQSD đất của UBND huyện cấp cho ông Mỗ Minh T và bà Hà Thị N đối với diện tích 298,3m² tại thửa đất số 686... và huỷ Công văn số 1234/UBND-PTNMT ngày 13/10/2020 của Chủ tịch UBND huyện T. Tại mục [6] của Bản án sơ thẩm đã nhận định: “Xét thấy, việc ông Đường Trọng H yêu cầu chia di sản thừa kế diện tích 298,3m² thửa đất số 686, tờ bản đồ địa chính số 51... đây là quan hệ pháp luật riêng và phải giải quyết tranh chấp quyền sử dụng đất trước để xác định đó có phải là di sản của cụ V để lại hay không sau đó mới giải quyết chia thừa kế giữa Đường Thanh H1 và Đường Trọng H. Do vậy, yêu cầu của ông Đường Trọng H chia di sản thừa kế 298,3m², huỷ Công văn số 1234/UBND-PTNMT ngày 13/10/2020 và huỷ Quyết định số 2746/QĐ-UBND ngày 24/12/2020 không được Hội đồng xét xử xem xét”. Tuy nhiên, tại mục 5 và mục 6 phần Quyết định của Bản án sơ thẩm, Hội đồng xét xử đã quyết định: không chấp nhận yêu cầu bổ sung của ông Đường Thanh H1, yêu cầu độc lập của ông Đường Trọng H về việc huỷ Quyết định số 2746/QĐ-UBND ngày 24/12/2020, huỷ GCNQSD đất của UBND huyện T cấp ngày 08/01/2021 cho hộ ông Mỗ Minh T và bà Hà Thị N đối với thửa đất số 686, diện tích 298,3m²; không xem xét, giải quyết yêu cầu của ông Đường Trọng H về việc huỷ Công văn số 1234/UBND-PTNMT ngày 13/10/2020 của Chủ tịch UBND huyện T vì “đây là quan hệ pháp luật Tranh chấp quyền sử dụng đất không liên quan đến chia di sản thừa kế”. Bản án dân sự sơ thẩm số 02/2023/DS-ST ngày 01/12/2023 nêu trên tiếp tục bị nguyên đơn, bị đơn kháng cáo và Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Lạng Sơn kháng nghị (ông H kháng cáo yêu cầu huỷ toàn bộ bản án sơ thẩm).

[4] Tại Bản án dân sự phúc thẩm số 23/2024/DS-PT ngày 12/4/2024 của Tòa án nhân dân tỉnh Lạng Sơn thể hiện: ngày 28/3/2024 bị đơn ông Đường Trọng H có đơn xin rút toàn bộ kháng cáo nên Hội đồng xét xử đã quyết định đình chỉ xét xử phúc thẩm đối với kháng cáo của ông H và tiến hành xem xét kháng cáo của ông H1, kháng nghị của Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Lạng Sơn. Tại mục [4] phần “Nhận định của Tòa án”, Hội đồng xét xử đã xác định toàn bộ các yêu cầu mà nguyên đơn, bị đơn có yêu cầu Tòa án giải quyết (trong đó có yêu cầu huỷ 03 văn bản, quyết định hành chính); tại mục [7], [8] của Bản án thể hiện nội dung Hội đồng xét xử đánh giá: *“đây không phải là di sản thừa kế của cụ ông Đường Quốc C và cụ bà Hoàng Thị V để lại nên yêu cầu chia thừa kế của nguyên đơn và yêu cầu của bị đơn đối với 298,3m² thửa đất số 686... và yêu cầu huỷ GCNQSD đất,... là không có căn cứ để xem xét giải quyết, vì phạm vi giải quyết vụ án là chia di sản thừa kế, nhưng nội dung không phải chia di sản thừa kế thì không được xem xét giải quyết. Tòa án cấp sơ thẩm không thụ lý, giải quyết yêu cầu bổ sung của nguyên đơn, bị đơn là đúng quy định... nhưng trong phần quyết định của Bản án sơ thẩm lại tuyên là “không xem xét” là không đúng quy định, vượt quá phạm vi giải quyết vụ án vì đây là quan hệ pháp luật “tranh chấp quyền sử dụng đất” không liên quan đến “chia di sản thừa kế” trong vụ án này. Vì vậy cần huỷ và đình chỉ các nội dung mà cấp sơ thẩm đã tuyên không xem xét...”. Theo đó, đã quyết định: “Huỷ và đình chỉ: ...Yêu cầu của ông Đường Trọng H về việc huỷ Công văn số 1234 của UBND huyện T ngày 13/10/2020 và Quyết định số 2746/QĐ-UBND ngày 24/12/2020 của UBND huyện T; huỷ GCNQSD đất số Seri CI 638841, số vào sổ cấp giấy CH 07638, cấp ngày 08/01/2021... Đương sự có quyền khởi kiện yêu cầu Tòa án giải quyết lại nội dung đình chỉ theo quy định của pháp luật”.*

[5] Trên cơ sở các tài liệu, chứng cứ đã nêu ở trên và xem xét tổng thể, khách quan những tình tiết, sự kiện của vụ việc, Hội đồng xét xử xét thấy:

Tại Điều 34 của Bộ luật Tố tụng dân sự quy định:

“1. Khi giải quyết vụ việc dân sự, Tòa án có quyền huỷ quyết định cá biệt trái pháp luật của cơ quan, tổ chức, người có thẩm quyền xâm phạm quyền, lợi ích hợp pháp của đương sự trong vụ việc dân sự mà Tòa án có nhiệm vụ giải quyết.

2. Quyết định cá biệt quy định tại khoản 1 Điều này là quyết định đã được ban hành về một vấn đề cụ thể và được áp dụng một lần đối với một hoặc một số đối tượng cụ thể. Trường hợp vụ việc dân sự có liên quan đến quyết định này thì phải được Tòa án xem xét trong cùng một vụ việc dân sự đó...”.

Tại Điều 193 của Luật Tổ tụng hành chính quy định:

“1. Hội đồng xét xử xem xét tính hợp pháp của quyết định hành chính, hành vi hành chính..., quyết định giải quyết khiếu nại và văn bản quy phạm pháp luật có liên quan.

2. Hội đồng xét xử có quyền quyết định:

a) Bác yêu cầu khởi kiện, nếu yêu cầu đó không có căn cứ pháp luật;

b) Chấp nhận một phần hoặc toàn bộ yêu cầu khởi kiện, tuyên hủy một phần hoặc toàn bộ quyết định hành chính trái pháp luật và quyết định giải quyết khiếu nại có liên quan (nếu có); ...”.

Tại khoản 4 Điều 116 của Luật Tổ tụng hành chính quy định về thời hiệu khởi kiện như sau: *“Trường hợp vì sự kiện bất khả kháng hoặc trở ngại khách quan khác làm cho người khởi kiện không khởi kiện được trong thời hạn quy định tại điểm a và điểm b khoản 2 Điều này thì thời gian có sự kiện bất khả kháng hoặc trở ngại khách quan khác không tính vào thời hiệu khởi kiện”.*

Theo nội dung các bản án nêu tại các mục [1], [2], [3], [4] ở trên thể hiện: trong quá trình giải quyết vụ án dân sự do ông Đường Thanh H1 khởi kiện ngày 12/11/2021, tại phiên họp kiểm tra việc giao nộp, tiếp cận, công khai chứng cứ và hoà giải ngày **05/5/2022 thì ông Đường Trọng H mới biết** trong diện tích đất nguyên đơn yêu cầu chia thừa kế có 298,3m² đất thuộc thửa số 686 đã được UBND huyện T cấp GCNQSD đất ngày 08/01/2021 cho hộ ông Mỗ Minh T và bà Hà Thị N. Do đó, ngày **06/5/2022 ông Đường Trọng H đã làm đơn yêu cầu** Toà án huỷ GCNQSD đất đối với phần diện tích trên và đã được TAND huyện Trảng Định xem xét, giải quyết tại Bản án dân sự sơ thẩm số 02/2022/DS-ST ngày 07/7/2022. Tuy nhiên, Bản án số 02/2022/DS-ST này đã bị TAND tỉnh Lạng Sơn quyết định huỷ toàn bộ (tại Bản án dân sự phúc thẩm số 56/2022/DS-PT ngày 13/12/2022) với lý do: Toà án cấp sơ thẩm chưa giải quyết hết yêu cầu của đương sự; xem xét, quyết định về tính hợp pháp trong việc cấp GCNQSD đất và việc tồn tại tài sản trên diện tích đất là vượt quá phạm vi giải quyết vụ án.

Khi TAND huyện Trảng Định thụ lý, giải quyết lại vụ án thì các đương sự vẫn giữ nguyên yêu cầu khởi kiện và có bổ sung yêu cầu Toà án huỷ một số văn bản, quyết định hành chính có liên quan đến việc cấp GCNQSD đất. Mặc dù TAND huyện Trảng Định đã nhận định về yêu cầu huỷ các văn bản, quyết định hành chính tương tự như nội dung tại Bản án phúc thẩm nêu trên nhưng phần quyết định của bản án sơ thẩm lại tuyên không chấp nhận yêu cầu của ông Đường Thanh H1 và của ông Đường Trọng H về việc yêu cầu huỷ các văn bản, quyết định hành chính. Bản án này tiếp tục bị kháng cáo, kháng nghị và được TAND tỉnh Lạng Sơn xét xử phúc thẩm lần hai (tại Bản án dân sự phúc thẩm số 23/2024/DS-PT ngày 12/4/2024) với nhận định về yêu cầu huỷ các văn bản, quyết định hành chính tương tự như tại Bản án phúc thẩm lần trước, từ đó đã quyết định huỷ và đình chỉ giải quyết đối với yêu cầu huỷ các văn bản, quyết định hành chính; đồng thời đã ghi *“Đương sự có quyền khởi kiện yêu cầu Toà án giải quyết lại nội dung đình chỉ theo quy định của pháp luật”.*

Như vậy, có đủ cơ sở kết luận: Đối tượng đã giải quyết tại các văn bản, quyết định hành chính có khiếu kiện là có liên quan đến yêu cầu khởi kiện của vụ án dân sự mà Tòa án đã thụ lý. Trong quá trình giải quyết vụ án dân sự, ngay sau khi được biết các văn bản, quyết định hành chính thì ông H và ông H1 đã có yêu cầu bổ sung về việc huỷ các văn bản, quyết định hành chính và thực tế qua 02 lần Tòa án giải quyết vụ án theo thủ tục sơ thẩm đều có xem xét, quyết định nhưng không dứt điểm là do thiếu sự nhất quán của Tòa án gây trở ngại cho đương sự nên thời gian Tòa án

xem xét, giải quyết đối với vụ án dân sự nêu trên không được tính vào thời hiệu khởi kiện vụ án hành chính theo quy định tại khoản 4 Điều 116 của Luật Tổ tụng hành chính. Do đó, khi ông Đường Trọng H khởi kiện vụ án hành chính yêu cầu hủy các văn bản, quyết định hành chính, TAND tỉnh Lạng Sơn lại quyết định đình chỉ giải quyết vụ án với căn cứ “thời hiệu khởi kiện vụ án hành chính đã hết tính từ ngày TAND huyện Tràng Định xét xử vụ án dân sự ngày 07/7/2022” là thiếu chính xác và không đúng quy định của pháp luật. Ngoài ra, tại Bản án dân sự phúc thẩm số 56/2022/DS-PT ngày 13/12/2022 của TAND tỉnh Lạng Sơn (đã quyết định hủy toàn bộ Bản án dân sự sơ thẩm lần thứ nhất) thể hiện Thẩm phán Cao Đức C1 đã tham gia Hội đồng xét xử nhưng Thẩm phán Cao Đức C1 lại ký ban hành Quyết định đình chỉ vụ án hành chính này là thiếu khách quan, vi phạm quy định tại khoản 3 Điều 46 của Luật Tổ tụng hành chính. Kháng cáo của ông Đường Trọng H yêu cầu Tòa án cấp phúc thẩm hủy Quyết định đình chỉ giải quyết vụ án hành chính sơ thẩm số 209/2023/QĐST-HC ngày 24 tháng 8 năm 2013 của TAND tỉnh Lạng Sơn là có căn cứ nên được Hội đồng xét xử chấp nhận.

[6] Về án phí hành chính phúc thẩm: Do ông Đường Trọng H có kháng cáo được chấp nhận nên không phải chịu.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH:

1. Căn cứ vào điểm c khoản 5 Điều 243 của Luật Tổ tụng hành chính: Hủy Quyết định đình chỉ giải quyết vụ án hành chính sơ thẩm số 04/2024/QĐST-HC ngày 04 tháng 9 năm 2024 của Tòa án nhân dân Tỉnh Lạng Sơn; chuyển hồ sơ vụ án cho Tòa án nhân dân tỉnh Lạng Sơn để tiếp tục giải quyết vụ án.

2. Căn cứ vào khoản 3 Điều 349 của Luật Tổ tụng hành chính; khoản 3 Điều 34 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về án phí, lệ phí Tòa án: Ông Đường Trọng H không phải chịu án phí hành chính phúc thẩm.

3. Quyết định này có hiệu lực pháp luật kể từ ngày ra quyết định.

Nơi nhận:

- Tòa án nhân dân tối cao;
- VKSND cấp cao tại Hà Nội;
- TAND tỉnh Lạng Sơn;
- VKSND tỉnh Lạng Sơn;
- Cục THADS tỉnh Lạng Sơn;
- Các đương sự;
- Lưu hồ sơ vụ án.

**TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ PHÚC THẨM
THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỢP**

Nguyễn Xuân Điền